

Verslag Bijeenkomst Verduurzaming Aalsmeer inzicht

Op woensdag 20 september vond de tweede bijeenkomst plaats van de toekomstverkenning in Aalsmeer. Het thema van deze avond was “verduurzaming”. Hieronder volgt een verslag van de belangrijke punten die door de deelnemers zijn besproken tijdens deze bijeenkomst, gesorteerd per thema.

Ecologische verduurzaming

Energie

- Er zijn veel mogelijkheden om energie te besparen, zoals het isoleren van woningen, gebruik van warmtewisselaars, verbeteren van ventilatie in gebouwen, of gebouwen volledig “off the grid” te maken. Daarnaast kun je besparen op elektriciteit door het gebruik van ledverlichting, de verlichting 's avonds automatisch uit te laten gaan of alle verlichting in huis te automatiseren met bewegingssensoren.
- Vervoer biedt ook mogelijkheden tot energiebesparing door het gebruik van andere transportmiddelen: fiets in plaats van de auto, of elektrisch te gaan rijden (bijvoorbeeld met auto's door gemeente gefaciliteerd). Bovendien zou minder of geen gebruik maken van vliegtuigen een groot verschil maken.
- Daarnaast zou het gebruik of gedrag inzichtelijk gemaakt kunnen worden met een app. Dat zou het gedrag kunnen beïnvloeden.
- Er zijn verschillende ideeën voor het opwekken van energie: zonnepanelen, aardwarmte, warmtekrachtkoppeling, warmte-koude opslag, kleine windmolentjes op (schuur)daken of andere geschikte punten, gebruik warmtepompen of zonneweiden faciliteren of wegen en fietspaden aanleggen die zelf stroom opwekken en zo in hun eigen verlichting voorzien.
- Rondom het parkeren van Schiphol is er ook winst te behalen: zoals het alleen beschikbaar stellen voor elektrische auto's of een bepaald minimumpercentage elektrische auto's. Ook kunnen uitbaters van de parkeerterreinen verplicht worden om een afdak te maken van zonnepanelen.
- Daarnaast waren er nog ideeën om bijvoorbeeld voorlichting te geven op scholen over duurzaamheid door (gast)docenten of maatregelen/subsidies zodat het voor 65+'ers aantrekkelijk is ook de investering te doen, anders is er voor hen geen aantrekkelijk verdienmodel.
- De watertoren gebruiken als opslag voor energie.
- Vanuit de gemeente alleen nog vergunningen afgeven voor bouwsels die energieneutraal zijn en ook eis opnemen dat woningen worden voorzien van dakpannen met zonnecellen.
- Vraag en aanbod van energie per wijk in balans brengen: waar in de wijk elektriciteit geconsumeerd wordt, ook laten opwekken met mogelijkheid voor lokale opslag (bijv. in de wijk of in de gemeente) van (overtollige) energie.
- Aanleg van netwerk van gelijkspanning en mogelijk maken van aansluiting op hybride huizen die zowel op wisselstroom als gelijkstroom aangesloten kunnen worden.
- Alle platte daken voorzien van zonnepanelen.
- Eerst gebruik maken van eigen energie opwekkers/leveranciers en daarna pas van externe leveranciers.

Gasloos

- Zonder aardgas blijft het warm met zelf opgewekte warmte. Het huishoudelijke leven zal niet veel veranderen: men denkt in warmte/energie, niet in aardgas. Ook de kwaliteit van leven hoeft niet te veranderen. Zonder aardgas kunnen we zelf onafhankelijke keuzes maken. Er zijn voldoende alternatieven: naast biogas zijn er ook (elektrische) alternatieven.
- De provincie heeft onderzoek gedaan naar de verandering naar gasloos op wijkniveau, maar niet de link naar de aansluitingen van woningen gemaakt. Daar ligt nog een vertaalslag, dat is een grote uitdaging. Bovendien is die informatie niet vrij opvraagbaar bij de Provincie en kunnen anderen daar geen gebruik van maken.
- Elektriciteitsproductie moet omhoog, maar hoe? Daarbij moet gekeken worden naar rentabiliteit: in hoeverre blijft die productie ook winstgevend?

- Er zijn veranderingen nodig voor gasloos: elektrische bronnen, elektrische opslag van zelf opgevangen warmte, inzicht krijgen in verschillende bronnen (decentraal) en alle installaties moeten elektrisch zijn. Er moet gekeken worden naar isolatie, energiezuinige apparatuur, het besparen van eigen gebruik en naar een maximale eigen productie. Kijk ook eens naar windenergie.
- Men moet bewust omgaan met energie door bijvoorbeeld smart systemen, van fabrikanten tot consumenten.
- Het moet duidelijk worden wat gasloos van inwoners en bedrijven vraagt. Er zijn ook twijfels: niet iedereen kan namelijk investeren. Daarnaast geeft een salderingsregeling, waarbij gebruikers van zonnepanelen hetzelfde tarief krijgen voor de energie die ze terugleveren aan het stroomnet als ze betalen voor de stroom die ze afnemen, geeft onzekerheden. Voor nu is die regeling tot 2023 verlengd, maar het is geen langdurige oplossing. Er moet dus gezamenlijk actie worden ondernomen.
- Energieleveranciers denken onvoldoende mee in die transitie vanuit hun kennis.
- Kansen en uitdagingen liggen vooral in het samenwerken met partners en bedrijven, waarbij de gemeente een centrale rol heeft om regie te nemen. Gemeente moet dan ook een uitdagend perspectief schetsen en Europese doelstellingen vertalen naar de lokale uitdaging.
- Per straat of wijk zou er een koepel kunnen komen, waarbij de gemeente in overleg met banken/pensioenfondsen tot “één pot” komt, waarmee één bedrijf kan worden ingehuurd om de verduurzaming te organiseren. Dat idee noemen we de “energiehypotheek”, maar het is belangrijk dat deze onafhankelijk is en er geen energiekosten voor gebruikers bijkomen.

Duurzaam voedsel

- Duurzaam voedsel is lokaal geproduceerd zonder bestrijdingsmiddelen en binnen het seizoen. De duurzame visstand in de Westeinder is een goed voorbeeld.
- Om duurzamer om te gaan met voedsel, moet de consument bewust (gemaakt) worden van de voedselproductie. Voedsel is nu een industrie productie en dat kan anders. Er moet meer respect komen voor voeding, meer zelf koken en zelf voedsel kweken. Dit moet een onderdeel van de opvoeding worden, zoals schooltuintjes. De gemeente kan dit stimuleren door een kas ter beschikking te stellen waar ondernemers biologische groenten kunnen kweken en dat deze in een lokaal restaurant verkocht kan worden.
- Biologisch voedsel zou goedkoper moeten worden en interessant worden gemaakt (“Tesla voedsel”).
- Aan de andere kant is de consument ook voor het gemak dus hoe kunnen we ze verleiden tot een goede keuze? AH bepaalt wat er gegeten wordt. Ook willen we dat de supermarkten vol liggen en dan blijven er veel restjes over.
- Een wekelijks visabonnement van vis uit de Westeinder is een leuk idee, of een SRV-achtige kar die de producten thuisbrengt.

Duurzame woningen

- Aalsmeeders vinden het lastig te definiëren wat een duurzame woning precies is. Een duurzame woning is nuttig, omdat het goed is voor onze planeet en toekomstige generaties. Een duurzame woning is ook een goede investering die rendeert, meer dan de spaarrekening. Een duurzame woning is meer waard en beter verkoopbaar.
- Wat is er mogelijk is om specifieke woningen te verduurzamen? Het is complex en heerst verwarring doordat ondernemers soms allemaal een ander verhaal lijken te vertellen. Aalsmeeders vertrouwen liever op de ervaringen van burens als het gaat over woningaanpassingen.
- Het verduurzamen van woningen is niet voor iedereen betaalbaar, bovendien kent lenen een psychologische drempel. Leasen van energiemaatregelen of materialen zou hiervoor een oplossing zijn. Bovendien zijn subsidies en laagrentende leningen niet altijd bekend of beschikbaar en is het lastig om deze aan te vragen.
- Burens kunnen samen veel meer kunnen bereiken dan alleen. Zeker ook tegen lagere kosten en hogere kwaliteit. Daarom moeten zij elkaar meer opzoeken en kunnen zij collectieven vormen om de uitdaging(en) gezamenlijk aan te gaan.
- Voor een hoogwaardige en kwalitatieve uitvoering van deze maatregelen om toekomstige problemen te voorkomen, hebben Aalsmeeders meer over.

- De gemeente oplossingen beschikbaar voor veel knelpunten in het proces naar duurzame woningen. Deze instrumenten zijn beschikbaar voor Aalsmeerders. Denk aan het lokale Energieloket Sienergie, het digitale Regionaal Energieloket, de Duurzaamheidslening, landelijke en provinciale subsidies, collectieve inkoopacties, wijkacties, etc.
- Aalsmeerse ondernemers willen meer en betere samenwerking tussen ondernemers zelf, overheden, onderwijs en inwoners. Daarbij kan de gemeente een belangrijke rol pakken om die gezamenlijkheid en collectiviteit verder te stimuleren, we moeten het samen doen.
- Goed idee: via het fonds van Stichting Leefomgeving Schiphol een collectief geluidsisolatie project te initiëren omdat geluidsisolatie ook de warmte in de woning beter vasthoudt.

Economische verduurzaming

Circulaire economie

- Wat is afval eigenlijk? Het zijn spullen die je niet meer nodig hebt, wat stuk is of versleten, alles wat overblijft. Afval kan ook een grondstof zijn, maar dan is zo goed mogelijk recyclen nodig want er blijft nog steeds afval over.
- Er zijn veel ideeën om afval te verminderen: statiegeld heffen, selectiever kopen, meer herstellen wat kapot is en dus duurzamer kopen. Een winkel als de Action is slecht voor de afvalvermindering. Verminderen dus aan de voorkant: bewuster inkopen.
- Er valt veel winst te behalen op het verbinden van verpakkingen, maar ook door verpakkingsmaterialen te maken van grondstoffen die herbruikbaar zijn. Mensen kunnen ook zelf een tas meenemen.
- Winkeliers moeten nog bewuster worden van het verminderen/weggooien/verspilling van voedsel. Eten blijft over in supermarkten. De houdbaarheidsdatum is vaak overbodig en geeft extra verspilling. Landelijk moeten er betere regels komen: vaak komt het product in een verpakking in de winkels (bijvoorbeeld bananen of vlees bij de slager).
- Vanuit Aalsmeer kan het nodige gedaan worden om naar de circulaire economie te werken: zoals bijvoorbeeld een minder strenge houdbaarheidsdatum. Daarnaast moeten we minder restjes weggooien, zoals door het beter uitknippen van zuivelpakken. Ook is er meer voorlichting op scholen nodig om bewustzijn creëren. Aalsmeerders moeten bovendien bewuster gaan inkopen, en dus alleen het nodige kopen. Goed idee: het statiegeld uitbreiden naar blikjes en plastic. Kinderen gaan dan meer verzamelen en inleveren.
- Er moet strikter opgetreden worden tegen zwerfvuil: een boete voor rommel op de grond. Dit kan helpen tegen het zwerfafval, ondanks dat hiervoor handhaving nodig is. Alleen nog bruikbare grondstoffen ophalen en eventueel voor restafval laten betalen. Jongeren gooien makkelijk dingen weg. Restafval zelf weg laten brengen is ook een goed idee, maar wel rekening houdend met ouderen.
- Afval scheiden moet ook makkelijker gemaakt worden: veel mensen gooien afval nog altijd in één restafvalbak.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

- Er is animo voor een platform van ondernemers, wellicht met ondersteuning van de gemeente. Op dit platform kunnen zij duurzame projecten, kennis en ideeën delen.
- Hoe krijg je maatschappelijk verantwoord ondernemen meetbaar? Een verdienmodel is verschillend voor elke onderneming. Er zijn wel verschillende ideeën, zoals: fossielvrij, afvalstromen zijn grondstoffen geworden, gezamenlijk gebruik van apparaten, logistiek centrum: ritten bundelen en asfalt recyclen en bij productie de temperatuur verlagen. Ook het papierloos werken, nee-stickers, minder folders, "printing on demand". Informatie over wat je hiermee bereikt verspreiden en uitdragen.
- Ondernemers ondersteunen nu al de samenleving door veel te sponsoren, doneren of vrijwilligers te leveren. Dit kan verder versterkt worden door te bepalen hoe waardevol helpen is. Er moet een combinatie komen naar sociale betrokkenheid, hiervoor zijn meer sociale contacten nodig. Men moet ook economisch slim denken. Maatschappelijk verantwoord te werk gaan, hoe beloon je dit?
- Er zijn al veel mogelijkheden om maatschappelijk verantwoord te ondernemen, maar mensen kunnen meer worden samengebracht door ondernemers. Bedrijven kunnen hun dak beschikbaar stellen voor de lokale gemeenschap. Crowdfunding scheidt bovendien een band en betrokkenheid. Ook middelen kunnen multifunctioneel worden ingezet.

- Het denkpatroon omkeren in de maatschappij: certificeren als je slecht bent en een bedrijf wat duurzaam is, zien als normaal. Maar hoe ga je als particulier anders denken?

Fair chain

- Een eerlijke productieketen: eerlijke beloning, geen kinderarbeid, hergebruik van materialen, zo weinig mogelijk uitstoot, zo weinig mogelijk energie gebruik.
- Kennis delen, open marktinformatie: wat is het rendement als alle informatie beschikbaar is? Lokaal produceren en vermijden van transport. Weinig of geen energieverbruik.
- Hoe faciliteert de gemeente de toekomst van de sierteeltsector? Bedrijven met elkaar in contact brengen om de samenwerking aan te kunnen gaan.
- Er is een lobby nodig om iedereen te laten wennen aan nieuwe duurzame producten. Dit kan via de branchevereniging. Samenwerking en transparantie is nodig, maar de consument moet het ook kunnen betalen.
- Subsidie? Het is wel nuttig voor onderzoek en innovatie (zowel in onderwijs als bedrijfsleven) en geeft een motivatie voor verandering.
- Totale milieubelasting van de sierteeltsector inclusief heen en weer vliegen is vrij hoog. Maar hoe anders bijdragen aan die werelddelen? Bijdragen in onderwijs en ziekenhuizen in ontwikkelingslanden.
- Footprint is minder in de productielanden van bloemen dan bij teelt in Aalsmeer. De handel is erg afhankelijk van de ketenproductie in andere landen.
- Belangrijke visie: heen en weer vliegen geeft een flinke footprint, maar blijft zo wel minder ten opzichte van lokale sierteelt. Nieuwe technieken zoals “vertical farming” en ledverlichting geeft lokale productie in de sierteelt een grote toename in efficiency. Echter LED geeft geen warmte af. Hoe compenseren we dat?

Sociale verduurzaming

Aalsmeerse identiteit

- Wat is typerend voor Aalsmeer? De sportverenigingen en sociale activiteiten zoals de Pramenrace, feestweek en bloemenmarkt. Er zijn veel vrijwilligersorganisaties, maar er wordt ook een kunstroute georganiseerd om lokale kunstenaars een podium te geven. “Aalsmeer overhoop” wordt georganiseerd door gezamenlijke kerken, een kerstdiner voor de minima in Crown. Er is ook (verborgen) vereenzaming in Aalsmeer.
- Kenmerkend voor Aalsmeer is het verenigingsleven, de activiteiten voor alle burgers, dat er vanuit kerken en burgers veel initiatieven komen, maar ook dat burgers erg betrokken zijn (zowel positief als negatief). Er kan vrij gebruik worden gemaakt van de openbare ruimten (door de gemeente gefaciliteerd). Aalsmeeders hebben wel “angst” voor het vreemde.
- Het openbaar vervoer kan beter, fietspaden veiliger maken. Aalsmeer moet ook meer internationaler opereren, mensen zijn trots op de internationale vlag op het gemeentehuis!
- De Aalsmeerse identiteit kan duurzamer worden door het door te geven aan de jeugd. Het voorbeeld van 8 maart (vrouwendag), alle culturen binnen Aalsmeer doen/deden mee.
- Hoe zorgen we voor een milieubewuste jeugd? Door bewustwording door ouderen.
- Aalsmeeders zijn minder goed in verbindingen met andere groepen binnen de samenleving (zoals met de Poolse gemeenschap). Daar moet aandacht aan besteed worden.

Iedereen doet mee

- Wat is sociaal-duurzaam? Mensen aan het werk krijgen en houden: daarbij zijn sociale ondernemers nodig die beseffen hoe belangrijk het is om ook als het tegengit te blijven investeren in personen. Mensen krijgen door een baan het gevoel echt onderdeel te zijn van de samenleving. Ook zij die zijn afgekeurd zijn niet afgeschreven. Iedereen kan zich inzetten voor een ander. Hoe klein ook. Vaardigheden doorgeven is een mogelijkheid om de contacten te versterken.
- Drempels/barrières om mee te doen liggen veelal in schaamte, door bijvoorbeeld laaggeletterdheid of niet digivaardig zijn. Bij contact met anderen komt dat aan het licht. Mensen daarop aanspreken is ook een barrière. Al zijn er wel trucs om te achterhalen of iemand laaggeletterd is, zonder dat zij het beseffen. Trots is ook een drempel, wanneer mensen hulp

vragen/aannemen zien als een zwakgebod. Belemmeringen in de persoon kunnen weggenomen worden door erover te praten.

- Drempels kunnen we wegnemen door het netwerk te versterken en onderhouden. Je hebt elkaar nodig om anderen goed te kunnen helpen. Dit kan ook via social media, bijvoorbeeld Peerby en Nextdoor. Meer “reclame” voor ontmoetingsplaatsen zoals wijkcentra.
- Op zoek gaan naar laaggeletterden die nu succesvol zijn en anderen dat laten zien. Iedereen, dus ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, kunnen iets toevoegen. Gebruik maken van ondernemersplatform om bijvoorbeeld filmpje te laten zien van Syriër die in 7 maanden Nederlands leerde en een baan heeft. Dit ter inspiratie zodat mensen beseffen dat ze zich niet hoeven te schamen.
- Bekendmaken wat er al is: Taalcafé in Aalsmeer, cursus digivaardigheid in Amstelveen. Taalcoaches folders geven of deze op ontmoetingsplaatsen neerleggen.
- Een werkplaats beschikbaar stellen voor mensen met een beperking of sociale ondernemers die een stap willen zetten. In iedere straat een vrijwillige conciërge of bij huurwoningen een actieve huurder. Educatieve ontmoetingen organiseren of een sociaal maatschappelijk VVV: een ontmoetingsplek voor vragen over bijvoorbeeld huurtoeslag, een laagdrempelige plek waar je om hulp kunt vragen op wat voor gebied ook.
- Kijk om naar de directe omgeving: waar kan je helpen?

Sociale initiatieven:

- Mensen nemen sociaal initiatief vanwege een passie of drive, omdat ze sociaal geëngageerd zijn en een bijdrage te willen leveren aan een “gat”.
- Aalsmeeders zijn in het algemeen zeer betrokken bij elkaar en als er op welke wijze zorg of problematiek is ontstaan, wil men tot actie overgaan.
- We verduurzamen initiatieven door mensen te overtuigen: zoek hulp, vraag hulp, kom op bezoek, laat mensen toe, sluit je aan, word actief!
- Initiatieven moeten krachtig worden, zodat continuïteit gewaarborgd is. Initiatieven kunnen ook in de toekomst voortbestaan als we het belang (het doel) onder ogen te zien en meegaan met de behoefte van Aalsmeeders.
- Burgers voelen zich welkom met initiatieven en weten de “plek” te vinden. De gemeente faciliteert en stimuleert daarin, maar inwoners hebben de leiding.
- Er zijn gesprekken in de wijk nodig om te kijken welke behoeften daar verder zijn voor eventuele nieuwe initiatieven. Elkaar kennen, versterken, verbinden en ontmoeten is noodzakelijk.

Duurzaam onderwijs:

- Aspecten die bij duurzaam onderwijs horen: kennis van de natuur, biologische teelt, cyclus van de natuur. Bewustwording is belangrijk, ook over elementen zoals water.
- Kennis binnenhalen door experts uit te nodigen.
- “Pijl Project”: speur naar de energieslurper met een energykit (meetapparatuur). Dit project start in Aalsmeer en gaat om de vraag ‘Hoe kunnen we duurzamer met energie omgaan?’ Het is ontstaan uit bedrijfsvoering, awareness. Wellant is de eerste in samenwerking met hogescholen met dit project.
- Het organiseren van verre “schoolreizen” veranderen naar reizen binnen Nederland.
- Biologische tuin, waarbij leerlingen zelf producten vervaardigen.
- Operatie ‘Steenbreek’ (binnen gemeentes): proberen de directe omgeving te vergroenen.
- Duurzaam onderwijs betekent ook de buitenwereld naar binnenhalen en van binnen naar de buitenwereld toe! Studenten en leerlingen opleiden voor de toekomst vraagt om nauw in contact staan met het bedrijfsleven en de bewoners.